

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžr/64/2012
Identifikačné číslo spisu:	8011200075
Dátum vydania rozhodnutia:	14.05.2013
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:8011200075.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. v právnej veci žalobcov: 1/ Y. F. a 2/ G. F., obaja bytom R., R., zast. JUDr. Jozefom Tomkom, advokátom so sídlom advokátskej kancelárie Floriánova č. 2, Prešov, proti žalovanému: Správa katastra Prešov (pôv. Katastrálny úrad v Prešov) so sídlom Konštantínova č. 6, 080 01 Prešov, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu v katastrálnom konaní, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 20. januára 2012 č. k. 3S/4/2011-44, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 20. januára 2012 č. k. 3S/4/2011-44 **p o t v r d z u j e**.

Žalobcom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. V zmysle § 1 písm. h) zákona č. 345/2012 Z.z. o niektorých opatreniach v miestnej štátnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa s účinnosťou odo dňa 01. januára 2013 zrušujú katastrálne úrady. Na základe nižšie citovaných právnych noriem má Najvyšší súd Slovenskej republiky preukázané, že do postavenia Katastrálneho úradu v Banskej Bystrici ako pôvodne žalovaného správneho orgánu nastúpila z titulu zákonných zmien Správa katastra Banská Bystrica. Uvedená právna zmena sa premietla v zákone č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších právnych predpisov (katastrálny zákon) najmä prostredníctvom jeho nového ustanovenia § 16a.

Preto bude s týmto právnym nástupcom ďalej konané na strane žalovaného správneho orgánu. Pod všeobecným označením žalovaný je potom nutné rozumieť tak pôvodný správny orgán, ako aj jeho

právneho nástupcu podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

Podľa § 7 ods. 1 zák. č. 345/2012 Z.z. pôsobnosť katastrálnych úradov ustanovená osobitnými predpismi prechádza na správy katastra v sídlach krajov.

Podľa § 7 ods. 8 zák. č. 345/2012 Z.z. konanie, v ktorom sa rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb na úseku štátnej správy v pôsobnosti katastrálneho úradu začaté do 31. decembra 2012, dokončí správa katastra v sídle kraja, v ktorej územnom obvode mal katastrálny úrad sídlo.

Podľa § 16 ods. 1 zák. č. 162/1995 Z.z. správa katastra v sídle kraja vykonáva štátnu správu na úseku katastra v územnom obvode kraja.

2. Rozhodnutím č. Xo 24/2010/Ba zo dňa 06.12.2010 žalovaný ako odvolací správny orgán v zmysle § 5, § 7 ods. 1 a § 58 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v platnom znení (správny poriadok) v spojení s § 18 ods. 1 písm. b) zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v platnom znení (ďalej na účely tohto rozsudku tiež „zák. č. 162/1995 Z.z.“) rozhodnutie Správy katastra Prešov č. X-115/2009-Kr zo dňa 11.08.2010 vo veci zamietnutia návrhu na opravu chýb v katastrálnom operáte potvrdil a odvolanie podané žalobcami zamietol.

3. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobcovia podaním zo dňa 19.08.2009 žiadali o vykonanie opravy chýb v katastrálnom operáte podľa § 59 ods. 1 písm. a) zák. č. 162/1995 Z.z., a to nasledujúcim spôsobom:

A. juhovýchodnú hranicu medzi parcelami C-KN č. XXXX a XXXX upraviť podľa GP (príloha č. 1), čím sa vytvorí koridor vhodný ako prístupová cesta k parcele C-KN č. XXXX a tým aj k parcele č. XXXX. Následne aj hranicu medzi parcelami C-KN č. XXXX a XXXX.

B. obdobne upraviť severozápadnú hranicu parcely C-KN č. XXXX, čím sa znova vytvorí prístup k studni s pitnou a úžitkovou vodou.

4. V súvislosti s uvedenou požiadavkou žalovaný uviedol, že v roku 1976 bolo v k.ú. R. ukončené technicko-hospodárske mapovanie (ďalej len „THM“) vykonané podľa vtedy platných právnych a technických predpisov. Účelom uvedeného THM bolo porovnať stav evidovaný vo vtedajšej evidencii nehnuteľností (ďalej len „EN“) so stavom skutočným.

5. Prvou etapou THM bolo miestne vyšetrovanie, pri ktorom za účasti vlastníkov a užívateľov sa zisťoval priebeh hraníc pozemkov vymedzených právami k nehnuteľnostiam, pričom podkladom pre miestne vyšetrovanie bol dovtedy platný operát EN, súpis nehnuteľností, zoznam vlastníkov a užívateľov atď.

Predmetom THM boli aj parcely EN č. XXXX a XXXX zapísané na LV XXX, k.ú. R. a graficky zobrazené na pozemkovej mape v mierke 1:2880, ktorá tvorila podklad pre miestne vyšetrovanie. Pri miestnom vyšetrovaní bol porovnaný pracovníkmi vtedajšej geodézie za účasti vlastníkov a užívateľov a zástupcu MNV skutočný priebeh hraníc parciel EN č. XXXX, XXXX a EN č. XXXX/XX, XXXX/XX a XXXX/X. Výsledok miestneho vyšetrovania je zakreslený v náčrte o miestnom vyšetrovaní č. 165, ktorého súčasťou je protokol č. 49 zo dňa 11.09.1970, ktorý bol prečítaný, schválený a žalobcom 1/ aj podpísaný.

6. Podľa žalovaného tento podpis platí, a preto v súčasnosti nie je možné zohľadňovať v katastrálnom konaní tvrdenia žalobcov ako účastníkov konania uvedené v ich vyjadrení zo dňa 17.06.2010 pod bodmi 1., 2., 3. a 4. na prvej strane, a pod bodmi 5., 6.a/, 6.b/, 6.c/, 6.d/, 6.e/ a 6.f/ na druhej strane. Tieto argumenty mali žalobcovia použiť v procese THM a nie s odstupom 40-ich rokov.

Navyše z pôvodných pozemkovoknižných parciel mpč. XXXX a XXXX boli vytvorené parcely EN a potom prečíslované na parcely KN, ktoré sú dotknuté ďalšími právnymi vzťahmi. Náčrt o miestnom vyšetrovaní č. 165 nechýba v dokumentačnom fonde správy katastra a je vyhotovený v súlade s technickými predpismi THM.

7. Napriek uvedeným záverom prvostupňový katastrálny orgán prerušil konanie a vyzval žalobcov na doplnenie ich podania o grafické vyznačenie opravy zakresu hranice parcely č. XXXX s hranicami

parciel č. XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X a XXXX/X v k.ú. R. na priloženej kópii katastrálnej mapy, čo títo aj vykonali k 30.07.2010.

8. Nemožnosť vykonať opravu odôvodnil prvostupňový katastrálny orgán tým, že dotknuté pozemkovoknižné parcely sú zapísané v zápisniciach PKV č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX a XXX a zakreslené na pozemkovoknižnej mape č. 14, pričom pozemková kniha v zmysle § 8 ods. 4 zák. č. 162/1995 Z.z. je archívnym dokumentom s trvalou dokumentárnou hodnotou (ide o neplatný katastrálny operát) s nemožnosťou vykonania opravy.

Predmetné pozemkovoknižné parcely mpč. XXXX, XXXX, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX X. XXXX X a XXXX X sú prečíslované po THM na parcely KN č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX a XXXX, ktoré sú dotknuté ďalšími právnymi zmenami, a ani z tohto dôvodu nie je možné vykonať opravu chyby v katastrálnom operáte na pôvodný pozemkovoknižný stav.

9. Žalovaný v súvislosti s uvedeným ďalej zdôraznil, že vzhľadom na dobromyseľnosť nadobúdateľov, ochranu vlastníckeho práva a vzhľadom k tomu, že konanie v zmysle § 59 zák. č. 162/1995 Z.z. je nesporným správnym konaním, nie je v právomoci katastrálneho orgánu vykonávať zásahy do vlastníckych práv vlastníkov susedných pozemkov. V danom prípade odkázal žalobcov, aby sa pokúsili o zmier, či o uzatvorenie dohody so susednými vlastníkmi parcel ohľadne tejto veci, resp. vyriešili si danú vec prostredníctvom občianskoprávneho konania na príslušnom súde.

10. Vo vzťahu k znázorneniu starej prístupovej cesty (mpč. XXXX/X v záp. PKV č. XXXX, po THM parcela C-KN č. XXXX) žalovaný uviedol, že táto nikdy nebola vo vlastníctve žalobcov.

11. Ďalej žalovaný analyzoval v rozhodnutí jednotlivé pozemkovoknižné parcely, pričom tiež uviedol, že technickým podkladom k vykonaniu zápisu bol

a) geometrický plán (ďalej len „GP“) č. 449-25-206-920-63 zo dňa 21.06.1963, ktorým bol zadefinovaný priebeh hraníc novovytvorených parcel č. XXXX, XXXX,

b) GP č. 122-25-206-930-62 zo dňa 26.03.1963, ktorým bol zadefinovaný priebeh hraníc okrem iných aj novovytvorenej parcely č. XXXX/X, XXXX/X,

c) GP č. 244-3401-1001-87/1-5, ktorým bola vytvorená C-KN č. XXXX.

Súčasne žalovaný konštatoval, že dôsledkom nového zamerania vyšetreného stavu pozemkov v teréne bolo aj nové určenie ich výmer.

12. K námietke žalobcov uviedol, že Protokol č. 49 a miestny vyšetrovací náčrt č. 165 z THM boli vyhotovené podľa vtedy platných právnych a technických predpisov, a síce zákona č. 22/1964 Zb. o evidencii nehnuteľností v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 22/1964 Zb.“), smernice na THM č. 3-1982/1973 a s nimi súvisiacich ďalších predpisov. Podkladom jeho vyhotovenia bol platný operát EN, t.j. písomný operát (hlavne súpis parcel) a grafický operát (pozemková mapa so zobrazením hraníc parcel podľa platného stavu). Technické podmienky protokolu sa neriadili Smernicou pre vytyčovanie hraníc pozemkov, ale inštrukciou pre THM.

Priebeh ich hraníc vyhlásením platnosti obnoveného operátu sa podľa žalovaného stal právoplatným aj napriek tomu, že presne nezodpovedal geometrickému a polohovému určeniu podľa GP č. 449-25-206-920-63 zo dňa 21.06.1963 a GP č. 122-25206-930-62 zo dňa 26.03.1963.

13. Námietku údajnej zaujatosti riaditeľa správy katastra označil žalovaný v tejto fáze konania za irelevantnú (viď zásadu dvojínštančnosti konania), a to aj z dôvodu rovnakého názoru katastrálneho úradu v tejto veci s názorom uvedeným v napadnutom prvostupňovom rozhodnutí správy katastra.

14. S odkazom na ustanovenia nariadenia č. 222 zo dňa 15.12.1855, ďalej § 70 ods. 2 zák. č. 162/1995 Z.z. a § 51 pozemkovoknižného poriadku žalovaný vyslovil, že pozemková kniha neručila za správnosť uvádzanej výmery.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

15. Proti tomuto rozhodnutiu podali žalobcovia na Krajský súd v Prešove žalobu z 03.02.2011.

16. Krajský súd ako súd prvého stupňa preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutia a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe, vypočul účastníkov konania, oboznámil sa s obsahom administratívneho spisu a jednohlasne dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, lebo v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

17. S odkazom na ustanovenia § 59 ods. 1, 3 a 5 zák. č. 162/1995 Z.z. krajský súd zdôraznil to, že ak žalobcovia namietali pochybenia správnych orgánov v procese THM vykonanom v roku 1976, potom vyhlásením platnosti obnoveného operátu tento nadobudol právoplatnosť a teda záväznosť, a správnym orgánom neprislúcha pre nedostatok právomocí v konaní podľa § 59 zák. č. 162/1995 Z.z. posudzovať jeho správnosť, či zákonnosť.

S prihliadnutím na oprávnenia správy katastra krajský súd tiež dospel k názoru, že táto nemohla skúmať platnosť či neplatnosť podpisov v protokole č. 49, resp. zákonnosť postupu členov komisie pri THM. Preto označil za správne konštatovanie, keď správne orgány spor o týchto otázkach smerovali do právomoci súdu v riadnom sporovom konaní, na základe uvedeného v tejto časti žaloba nedôvodná podľa krajského súdu.

18. Avšak podľa krajského súdu s citáciou ustanovení § 9 ods. 1, § 10, § 11 ods. 1 a 2 a § 12 ods. 1 Správneho poriadku žalovaný pochybil v tom, že sa kvalifikovaným spôsobom nevysporiadal s námietkou zaujatosti, ktorú vzniesli žalobcovia v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu správneho orgánu, t.j. voči riaditeľovi Správy katastra Prešov Ing. W. (bod III. odvolania).

Žalovaný týmto spôsobom nepostupoval. Z obsahu administratívneho spisu nevyplýva, že by skúmal dôvodnosť námietok zaujatosti vznesenými žalobcami, o námietke zaujatosti nebolo rozhodnuté samostatným rozhodnutím, pred rozhodnutím vo veci samej. Preto podľa konajúceho krajského súdu toto procesné pochybenie môže mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

III.

Odvolanie žalovaného/stanoviská

A)

19. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 06.03.2012 (č.l. 58) proti rozsudku prvostupňového súdu žalovaný odkazoval na rozsudok sp. zn. 1 Cdo 11/97 Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorého

„určenia priebehu hranice sa v administratívnom konaní (§ 48 a nasl. zák. č. 162/1995 Z.z.) možno domáhať v prípadoch, ak nedošlo súčasne aj k porušeniu vlastníckeho práva a pôvodnú hranicu medzi susediacimi pozemkami treba len rekonštruovať. Ak však došlo k porušeniu vlastníckeho práva, vlastník má právo domáhať sa ochrany svojho vlastníckeho práva aj návrhom na určenie hranice medzi jeho pozemkom a pozemkom susediacim; v takomto prípade totiž ide o určenie, komu z vlastníkov susediacich pozemkov patrí sporná plocha. Vlastník sa môže domáhať ochrany svojho vlastníckeho práva predovšetkým návrhom na vydanie veci, návrhom na zdržanie sa zásahov do vlastníckeho práva, ako aj návrhom na určenie vlastníckeho práva, ak má na požadovanom určení naliehavý právny záujem. Z okruhu určujúcich návrhov na ochranu vlastníckeho práva nemožno vylúčiť ani návrh na určenie hranice medzi spornými pozemkami“.

20. Ďalej žalovaný poukázal na to, že priebeh hraníc vyhlásením platnosti obnoveného operátu sa stal právoplatným aj napriek tomu, že presne nezodpovedal geometrickému a polohovému určeniu podľa geometrického plánu (ďalej len „GP“) č. 449-25-206-920-63 a GP č. 122-25-206-930-62. Nakoľko parcely C-KN č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX boli podľa geometrického a polohového zobrazenia po THM predmetom ďalších právnych listín, preto nebolo (a nie je) možné vykonať opravu chyby v katastrálnom operáte, lebo by šlo o zmenu platných vlastníckych práv k častiam predmetných pozemkov.

21. V súvislosti s uvedeným žalovaný opätovne zopakoval svoje tvrdenia z rozhodnutia (viď bod č. 9), t.j. poukázal na dobromyseľnosť nadobúdateľov, na ochranu vlastníckeho práva a vzhľadom k tomu, že

konanie v zmysle § 59 zák. č. 162/1995 Z.z. je nesporových správnym konaním, nie je podľa žalovaného v právomoci katastrálneho orgánu vykonávať zásah do vlastníckych práv vlastníkov susedných pozemkov a odkázal ich do rozhodovacej právomoci súdov.

22. Ďalej žalovaný prostredníctvom svojho odvolania upozornil na to, že v danom prípade medzi žalobnými bodmi sa nenachádzajú ustanovenia právnych predpisov, ktoré mali byť žalovaným porušené v napadnutom správnom konaní. Totiž, pokiaľ žalobca v žalobe neuvedie, akými konkrétnymi nezákonnosťami rozhodnutie žalovaného trpí, potom iba všeobecné tvrdenie žalobcu, že bol porušený zákon, je podľa žalovaného nepostačujúce. Za tejto situácie podľa žalovaného krajský súd nesmie tieto skutočnosti za žalobcu vyhľadávať, resp. doplniť obsah žaloby.

23. Vo vzťahu k tvrdenej vade krajským súdom, t.j. že žalovaný sa nevysporiadal s námietkou zaujatosti smerujúcou proti Ing. G. W., žalovaný uviedol, že menovaný ani neprejednával a ani nerozhodoval danú vec. Túto vec mala na vybavenie pridelenú Ing. W. X. a Ing. G. W. bol v čase konania na 1. stupni riaditeľom správy katastra, a teda podľa názoru žalovaného, tak ako všetky ostatné veci, aj predmetné prvostupňové rozhodnutie iba podpisoval ako osoba poverená vedením tohto správneho orgánu.

24. V súvislosti s hore uvedeným vymedzením žalobných bodov žalovaný poukázal na to, že žalobcovia v žalobe nenamietali zaujatosť riaditeľa správy katastra, ba dokonca ani na pojednávaní týmto neargumentovali.

25. Na základe vyššie uvedeného žalovaný prezentoval názor, že na to, aby krajský súd zrušil predmetné rozhodnutie žalovaného z (iba) vyššie uvedeného dôvodu, museli by byť splnené, a to kumulatívne, obe vyššie položené a rozobraté otázky (podmienky). Avšak vzhľadom na to, že pokiaľ v prípade prvej otázky môžu vyvstať pochybnosti, či mal žalovaný rozhodnúť o vylúčení riaditeľa správy katastra samostatným rozhodnutím, alebo to nebolo potrebné, potom podľa žalovaného v prípade druhej otázky (poukázal na § 250j ods. 2 písm. e/ v spojení s § 250i O.s.p.) nedošlo, aj v zmysle vyššie uvedených judikátov najvyššieho súdu, ani k prelomeniu zásady „sudca nech nejde nad návrh strán“ a ani nedošlo k takej vade konania, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

26. Záverom žalovaný navrhol zmeniť napadnutý rozsudok krajského súdu tak, že žalobu v celom rozsahu zamietla a žiadnemu z účastníkov neprizná nárok na náhradu trov konania.

B)

27. Vo svojom vyjadrení z 02. apríla 2012 (č.l. 64) žalobcovia nesúhlasili s odvolacími argumentmi vyslovenými žalovaným. Žalobcovia sa najmä vyjadrili k charakteru svojho podania, k prekážke dobromyseľnosti nadobúdateľov, ochrany vlastníckeho práva a k charakteru konania o oprave chýb.

28. Vo vzťahu k tvrdenej zaujatosti Ing. G. W. žalobcovia poukázali na príslušnú pasáž žaloby zo dňa 03.02.2011, kde konštatovali, že zaujatosť pracovníkov Správy katastra v Prešove poznačila celé konanie a následne chronologicky rozobrali činnosť menovaného ako znalca v inom správnom konaní, kde mal údajne zabezpečiť, že protiprávne vyvlastňovacie rozhodnutie ostalo v platnosti.

C)

29. V priebehu odvolacieho konania žalobcovia prostredníctvom podania z 19.11.2012 zaslali doplnenie svojho vyjadrenia v tom, že po nahliadnutí do spisu zmeny č. 59/66 predkladajú v prílohe ďalšie dôkazy, ktoré potvrdzujú, že založenie evidencie nehnuteľností uvedenou zmenou nebolo urobené v súlade so zákonom č. 22/1964 Zb. V prílohe bol pripojené podanie žalobcov z 02.11.2012 doručený žalovanému 02.11.2012 a záznam z nahliadnutia do spisu číslo X 90/2012/Se.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

30. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s §

246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, nenariadil vo veci pojednávanie (v zmysle § 250ja ods. 2 v spojení s § 250i ods. 2 O.s.p. a s prihliadnutím na skutočnosť, že preverovanie zákonnosti rozhodnutia o spore vychádzajúceho z občianskoprávných vyžaduje od správneho súdu konať v rámci úplnej jurisdikcie, tak takýto postup v odvolacom konaní senát vzhľadom na charakter napadnutého rozhodnutia nepovažoval za potrebný) a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok krajského súdu je vo výroku vecne správny a vydaný v súlade so zákonom, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil, a to čiastočne aj z iných dôvodov.

31. Na prvom mieste Najvyšší súd zdôrazňuje, že predmetom odvolacieho súdneho konania je rozsudok krajského súdu o zrušení napadnutého rozhodnutia žalovaného, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací primárne v medziach odvolania (viď § 212 ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu, ako aj súdne konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania preskúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami žalobcov, a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

32. V takto vymedzenom rámci prieskumu a po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa Najvyšší súd sčasti stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovaným správnym orgánom, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise. Na druhej strane podstatou súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu, ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáha preskúmania rozhodnutia žalovaného, je právna otázka, či námietka vznesená v prvostupňovom správnom konaní sa konvaliduje tým, že zásada dvojinstančnosti (jednotnosti) konania ju umožní prekonať. Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

33. Súčasne Najvyšší súd zdôrazňuje, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovaného napadnuté žalobcami, a preto odvolaciemu súdu neprislúcha takto vymedzený rámec prieskumu rozšíriť aj na iné rozhodnutia, hoci s prv menovaným by boli tesne zviazané nielen dôsledkami, ale aj účastníkmi.

34. Následne v súvislosti s hore položenou otázkou Najvyšší súd vopred avizuje, že po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenia svojich odlišných, resp. dopĺňajúcich zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody), najmä vo vzťahu k právnej otázke prekážok pre konanie podľa § 59 zák. č. 162/1995 Z.z.

35. Predovšetkým Najvyšší súd poukazuje na tú skutočnosť, že katastrálne konania predstavujú v zmysle § 22 ods. 1 zák. č. 162/1995 Z.z. z veľkej časti správne konania, pri ktorých správa katastra podľa osobitného zákona rozhoduje o spore, resp. právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných vzťahov (najmä vlastnícke a iné vecné práva). Nakoľko však z obsahu odvolania nevyplýva argumentácia, ktorá by vytýkala odmietnutie úplnej jurisdikcie správnym súdom (§ 250i ods. 2 v spojení s § 250j ods. 5 O.s.p.), Najvyšší súd ďalej správnosť výberu mechanizmu nápravy neposudzoval.

1) K námietke zaujatosti:

36. Z napadnutého rozsudku Najvyšší súd zistil, že krajský súd svoj zrušujúci rozsudok oprel o ustanovenie § 250j ods. 2 písm. e) O.s.p., tzn. že v konaní správneho orgánu zistil takú vadu, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Následne v odôvodnení túto vadu krajský súd identifikoval tým, že žalovaný neskúmal dôvodnosť námietok zaujatosti vznesených žalobcami, o námietke zaujatosti nebolo rozhodnuté samostatným rozhodnutím, a to pred rozhodnutím vo veci samej.

37. Najvyšší súd sa celkom stotožňuje s uvedeným právnym názorom krajského súdu. Už v svojej predchádzajúcej judikatúre Najvyšší súd zdôraznil, že správny súd pri prieskume rozhodnutia správneho orgánu primárne v medziach žalobných dôvodov (§ 250j ods. 1 a 2 O.s.p.) musí preskúmať samotné rozhodnutia, ako aj jemu predchádzajúce správne konanie, pričom v rámci súdneho prieskumu sekundárne (čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 152 ods. 4 ústavy) nesmie opomenúť dôraz na zabezpečenie spravodlivého súdneho konania (čl. 6 ods. 1 Dohovoru), a preto musí postupom ex officio skúmať aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či sa v správnom konaní vysporiadal so všetkými námietkami žalobcov, tzn. účastníkov správneho konania, a či sa v konaní nevyskytli také jeho vady, ktoré by mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.), a z takto vymedzeného rozsahu vychádzať pri správnom posúdení zákonnosti napadnutého rozhodnutia správneho orgánu. (m.m. rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžr/172/2011 z 05.06.2012).

38. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že aj bez výslovného upozornenia žalobcami na takéto vady, pokiaľ ich správny súd zistí, potom ich musí sám podrobiť testu ich závažnosti, tzn. či výskyt takýchto väd nenaplnia intenzitu predpokladanú zákonodarcom v § 250i ods. 3 O.s.p.

V tomto duchu je nutné vykladať žalovaným prezentovaný rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 4Sž/98-102/02, podľa ktorého

„dôvodom k zrušeniu rozhodnutia správneho orgánu v zmysle § 250i ods. 3 O.s.p. môže byť len taká vada, ktorá mohla mať vplyv na správnosť, zákonnosť rozhodnutia. Rozhodnutie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecne iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka“.

Tak aj správne krajský súd postupoval a jeho záver o zistenej intenzite vady je plne v súlade s predpokladanou medzinárodnoprávnou a ústavnou garanciou procesnej ochrany.

39. V súvislosti s uvedeným Najvyšší súd jednoznačne odmieta argumentáciu žalovaného, že išlo iba o pochybnosti, ktoré bolo možné napraviť v zmysle procesnej zásady jednotnosti konania. Uvedená procesná zásada v žiadnom prípade takúto vadu konania nemôže odstrániť, a zákonodarcu ani nevyjavil svoj úmysel, že by tomu tak malo byť. Spochybnenie nestrannosti konajúcej osoby je spochybnením spravodlivosti samotného rozhodnutia, nakoľko sa vytvára hrozba arbitrárnosti rozhodovania. Pritom nie je prípustná paušálne formulovaná argumentácia, že vedúci pracovník v pozícii riaditeľa katastrálneho orgánu „iba podpisoval ako osoba poverená vedením tohto správneho orgánu“. Práve pripojením svojho podpisu úradná osoba verifikuje a personifikuje výkon štátnej moci prostredníctvom svojej osoby, hoci pred tým so žalobcami konala iná úradná osoba (uvedená pani Ing. W. X.).

Žalovanému nesmie byť jedno, s akým úmyslom zabezpečuje realizáciu konania založeného na princípe spravodlivosti, lebo nado všetko je dôležitý výsledok, tzn. zákonnosť rozhodnutia, inak povedané, v správnom konaní sa musí javiť, že spravodlivosť daná bola.

2) K prekážkam opravy chýb:

40. Žalovaný ďalej poukazuje na výskyt mnohých prekážok, ktoré mu neumožňujú požadovanú opravu z objektívnych dôvodov vykonať. Predovšetkým zdôraznil, že parcely C-KN č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX boli podľa geometrického a polohového zobrazenia po THM predmetom ďalších právnych listín, preto nebolo (a nie je) možné vykonať opravu chyby v

katastrálnom operáte, lebo by šlo o zmenu platných vlastníckych práv k častiam predmetných pozemkov. Taktiež v napadnutom rozhodnutí (posledný odsek na str. 7) taktiež konštatuje (viď aj bod č. 20), že „Priebeh ich hraníc vyhlásením platnosti obnoveného operátu sa stal právoplatným, aj napriek tomu, že presne nezodpovedal geometrickému a polohovému určeniu podľa GP č. 449-25-206-920-63 a GP č. 122-25-206-930-62.“

V súvislosti s uvedeným musí Najvyšší súd vysloviť na základe nižšie uvedených záverov nesúhlas s takouto formuláciou katastrálneho orgánu vo veci určenia vlastníckeho práva, ako aj s jeho doterajšou aplikáciou ustanovenia § 59 zák. č. 162/1995 Z.z.

41. Obsah a význam procesu opravy chýb v katastrálnom operáte Najvyšší súd viackrát objasnil vo svojej judikatúre. Napríklad prostredníctvom bodu č. 40 uznesenia sp. zn. 1 Sžr/142/2011 zo 14. augusta 2012 vyslovil nasledujúce právne názory (citované v zmysle § 250ja ods. 7 O.s.p.):

„Už vo svojom rozsudku sp. zn. 1 Sžr/76/2011 zo dňa 06.03.2012 Najvyšší súd načrtol myšlienku, že „legitímne očakávaným dôsledkom povolenia vkladu [uvedené sa nepochybne vzťahuje aj na záznam] účastníka tohto konania je to, že orgán správy katastra zabezpečí bezchybný prenos všetkých nevyhnutných údajov a informácií potrebných pre riadny výkon vlastníckeho práva do príslušného katastrálneho operátu“.

Potom za chybu katastrálneho operátu, ktorá je predmetom opravy, je nutné označiť taký nesprávny prenos dokumentačných údajov alebo iných informácií z podkladových listín (vkladuschopné verejné alebo iné listiny), ktorého dôsledkom je vytvorenie, po vykonaní zápisu do príslušného katastrálneho operátu (§ 3 ods. 9), rozporu, ktorý je kvalifikovaný (opísaný) v hore uvedenom ustanovení § 59 ods. 1 písm. a) zák. č. 162/1995 Z.z., pričom tento rozpor musí napríklad znemožňovať, zhoršovať alebo iným spôsobom negatívne zasahovať do výkonu vlastníckeho práva vymedzenom v zmysle triády oprávnení vlastníka (viď ustanovenie § 123 Občianskeho zákonníka) k jeho predmetu - nehnuteľnosti evidovanej v katastri, tzn. predmet vlastníckeho práva užívať, disponovať s ním a nerušene ho držať vo svojej moci.“

42. Ak katastrálny orgán odmietne vykonať takúto opravu chýb v katastrálnom operáte, ktoré sa týkajú zaznamenaných vecných práv ako údajov katastra s tým, že ho explicitne odkáže na súdne konanie v zmysle § 80 písm. c) O.s.p., potom musí vo svojom rozhodnutí objasniť ako predbežnú otázku nutnú pre prijatie takéhoto negatívneho rozhodnutia v zmysle § 40 ods. 1 Správneho poriadku subsidiárne § 22 ods. 5 zák. č. 162/1995 Z.z., či uvedená situácia napĺňa znaky existencie naliehavého právneho záujmu žiadateľa o opravu s alternatívnou aplikáciou ustanovenia § 29 ods. 1 Správneho poriadku pri zisťovaní postojov obidvoch strán dotknutých žiadosťou.

Iba všeobecné tvrdenie katastrálneho orgánu, že uvedeným úkonom vzniklo tretej osobe k žiadosťou dotknutej nehnuteľnosti vecné právo (v prejednávanej veci ide o vlastnícke právo k pozemkom), bez uvedenia nadobúdacieho právneho titulu tvrdeného vecného práva, je v zmysle § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p. nesprávnym právnym posúdením žiadosti. Preto takýto postup katastrálneho orgánu by vykazoval v rozpore s čl. 46 a čl. 20 ústavy znaky rozhodovacej svojvôle.

43. Základom tvrdenia žalobcov o existencii chýb v katastrálnom operáte je rozpor medzi priebehom hraníc dotknutých pozemkov zachytených v obnovenom operáte na základe vykonaného procesu THM a staršími geometrickými plánmi z roku 1963. Preto Najvyšší súd očakával od konajúceho katastrálneho orgánu právnu argumentáciu, aký právny dopad mohol mať proces THM na výkon vlastníckeho práva, keď zák. č. 22/1964 Zb. prostredníctvom svojho ustanovenia § 10 ods. 1 stabilitu doterajších právnych vzťahov akceptoval.

Avšak táto argumentácia zo strany konajúceho správneho orgánu poskytnutá nebola. Z uvedených dôvodov sa nemôže Najvyšší súd stotožniť s právnym názorom krajského súdu, že

„Ak žalobcovia namietali pochybenie správnych orgánov pri THM vykonanom v roku 1976 treba zdôrazniť, že vyhlásením platnosti obnoveného operátu tento nadobudol právoplatnosť, a teda záväznosť a správnym orgánom neprislúcha pre nedostatok právomoci v konaní podľa § 59 Katastrálneho zákona posudzovať jeho správnosť či zákonnosť.“

Správa katastra nemá oprávnenie v katastrálnom konaní podľa právnej úpravy ustanovenej v § 59 ods. 1 rozhodovať o platnosti listín či iných súkromnoprávných vzťahov týkajúcich sa vlastníckych vzťahov účastníkov konania. Nemohla skúmať platnosť či neplatnosť podpisu v protokole č. 49, ktorý bol

súčasťou miestneho vyšetrovacieho náčrtu č. 165, či zákonnosť postupu členov komisie pri THM. Ako správne uviedli správne orgány, spor o týchto otázkach je len v právomoci súdu v riadnom sporovom konaní a preto v tejto časti žaloba nie je dôvodná.“ (viď najmä bod č. 17 a str. 12 napadnutého rozsudku).

Podľa § 10 ods. 1 zák. č. 22/1964 Zb. právne vzťahy, pri ktorých nedošlo do troch rokov po účinnosti tohto zákona k zmenám a v dôsledku toho k zápisu do evidencie nehnuteľností podľa § 5, vyznačí orgán geodézie postupne v evidencii nehnuteľností za súčinnosti organizácií, národných výborov, štátnych notárstiev a občanov, ktorých sa týkajú.

44. Navyše k prejednávanej veci musí Najvyšší súd dodať, že je nepochybné, že pozemok je vecou, a preto je aj predmetom právnych vzťahov. Ako taký je ho nutné zaradiť medzi individuálne veci, tzn. s nezastupiteľným charakterom. Geometrický plán nepochybne predstavuje v zmysle definičných ustanovení zák. č. 162/1995 Z.z. nástroj na individuálnu konkretizáciu pozemku na zemskom povrchu. Tieto právne názory sa tiež vzťahujú aj na geometrické plány vyhotovené v roku 1963.

Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 162/1995 Z.z. pozemkom sa rozumie časť zemského povrchu oddelená od susedných častí hranicou územnej správnej jednotky, katastrálneho územia, zastavaného územia obce, hranicou vymedzenou právom k nehnuteľnosti, hranicou držby alebo hranicou druhu pozemku, alebo rozhraním spôsobu využívania pozemku.

Podľa § 3 ods. 3 zák. č. 162/1995 Z.z. parcelou sa rozumie geometrické určenie a polohové určenie a zobrazenie pozemku v katastrálnej mape, v mape určeného operátu alebo v geometrickom pláne s vyznačením jej parcelného čísla.

45. Už prostredníctvom hore citovaného uznesenia sp. zn. 1 Sžr/142/2011 Najvyšší súd ustálil právnu charakteristiku geometrického plánu (citované v zmysle § 250ja ods. 7 O.s.p.), že na:

„geometrický plán, a to aj historicky starší, je nutné v súčasnosti nazerať ako na verejnú listinu a súčasne ako na právno-aplikačný akt správy katastra, ktorý je spôsobilý aj negatívne zasiahnuť do evidencie zapísaných práv vrátane práva vlastníckeho, a súčasne je právne relevantným dokumentom (§ 67) evidovaným orgánom správy katastra, ktorý prostredníctvom lomových bodov (§ 3 ods. 6) geometricky a polohovo určuje a zobrazuje (§ 3 ods. 3) hranice pozemku (tvar a rozmery), čo všetko je predurčené (determinované) vlastníckym právom k nehnuteľnosti; inak povedané, geometrický plán je právne relevantné grafické znázornenie priestoru (vrátane pod a nad ním), v ktorom štát umožňuje a súčasne garantuje uplatnenie právnej sily vlastníka“

46. Toto je podľa Najvyššieho súdu argumentačný rámec, na základe ktorého musí správny orgán v ďalšom konaní postupovať pri rozhodovaní o žiadosti žalobcov o opravu chýb v katastrálnom operáte. Bude preto úlohou žalovaného, aby opravu chýb v katastrálnom operáte vykonala s právnymi dôsledkami predpokladanými v § 59 zák. č. 162/1995 Z.z.

47. Súčasne s argumentáciou žalovaného, že by opravou chyby katastrálneho operátu boli dotknuté vlastnícke práva vlastníkov susedných pozemkov (najmä viď bod č. 8) Najvyšší súd v súvislosti s uvedeným zdôrazňuje povinnosť správneho orgánu riadne vymedziť okruhu účastníkov v konaní podľa § 59 zák. č. 162/1995 Z.z. Práve osoby, ktoré by mohli byť z titulu zásahu do svojich práv rozhodnutím správneho orgánu dotknuté, musia byť do konaniach o oprave chýb katastrálneho operátu v zmysle § 14 ods. 1 Správneho poriadku vždy pribraté.

V.

48. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcov a stanoviska žalovaného, ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovaných rozhodnutiach sp. zn. 1 Sžr/172/2011 a 1 Sžr/142/2011, pri ktorých Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa pri rešpektovaní princípu právnej istoty od nich odchýlil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. s oznámením termínu vyhlásenia rozsudku

postupom podľa § 156 ods. 1 a 3 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

49. O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 a § 246c ods. 1 O.s.p., podľa ktorého iba úspešný žalobca má právo na náhradu trov tohto konania (úspech žalobcov v súdnom prieskume nastal.). Podmienkou pre priznanie náhrady trov právneho zastúpenia je ich doloženie do spisu počas konania alebo dovyčíslenie v 3 - dňovej lehote po vyhlásení rozsudku. V prípade iných trov konania úspešného žalobcu mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia.

Nakoľko si však žalobcovia svoje trovy konania nevyčísľili a ani ďalšie výdavky žalobcov neboli v súvislosti s odvolacím konaním zistené zo súdneho spisu, ich náhradu konajúci odvolací súd nepriznal.

Podľa § 151 ods. 1 O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Podľa § 151 ods. 2 O.s.p. platí, že ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplyvajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

50. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava evidencie práv týkajúcich sa katastra nehnuteľností je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), charakter konania si nepredurčoval požiadavku nutnosti v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

51. V prejednávanej veci Najvyšší súd Slovenskej republiky v oblasti ukladania alebo rušenia súdnych poplatkov v zmysle § 12 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch nevyužil svoje oprávnenie.

Podľa § 12 ods. 1 veta druhá zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch vo veciach poplatkov za konanie na odvolacom súde rozhoduje súd, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje, ak o poplatku nerozhodol odvolací súd.

Nakoľko uvedenú právomoc Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd nevyužil, dochádza tým k zákonnej delegácii na krajský súd, aby o súdnom poplatku, ak vôbec poplatková povinnosť v prejednávanej veci vznikla, za odvolacie konanie rozhodol.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).